

Hoopvol waken bij een stervende aarde

3

Orgel
Thomas
vijftig jaar

11

Hart&Ziel

We zijn
geliefd

12

'Pinksteren is het feest van de taal'

Het lijkt een open deur, maar het is de kern van waar het in het geloof om draait: de Bijbel. 'Wat ons te doen staat is opnieuw het grote, moeilijkste boek van de wereld openslaan en vanaf de eerste bladzijde lezen hoe het bedoeld is.'

Wilfred Scholten en
Mirjam Nieboer

Ad van Nieuwpoort, protestants theoloog en predikant in Den Haag, tekende deze zin op uit de mond van theoloog en dichter Huub Oosterhuis. Voor hem was de Bijbel geen bundeling van in beton gegoten waarheden, maar 'een boek van uittocht en bevrijding'. Precies dat was de reden van Van Nieuwpoort om lange gesprekken te voeren met de voormalige priester om tot de kern van zijn gedachtengoed door te dringen. Een jaar geleden begonnen de gesprekken, die helaas niet afgerond konden worden. Na een kort ziekbed stierf de 89-jarige Huub Oosterhuis op uitgerekend eerste paasdag. 'Zijn dochter Trijntje gaf die middag nog een concert in de Dominicus met liederen van haar vader. Ik was er bij. Die avond stierf Huub. Heel verdrietig natuurlijk. Maar op de avond van Pasen, kan het mooier?'

Theoloog-dichter
Huub Oosterhuis:
1933-2023

Betrokken

Onder de titel *Uittocht* verscheen een week na zijn dood een boekje met de tot dan toe gevoerde gesprekken. Ze hadden elkaar ooit in Amsterdam bij een borrel van hun beider uitgever ontmoet. Ad van Nieuwpoort was toen dominee in de Thomaskerk aan de Zuidas. 'In de ontmoetingen die volgden, werd duidelijk wat onze verbondenheid was. Die Bijbelse God zit niet ergens hoog verheven, maar is betrokken bij mensen.' Oosterhuis gaf inspiratie aan

generaties van zoekende en tastende gelovigen. Als rooms-katholieke jongen werd Huub in de jaren zestig gewijd als priester. Vanwege zijn verzet tegen het celibaat en zijn huwelijk daarna werd hij uit de kerk gezet. Hij begon de Amsterdamse studentenekklesia en wist met zijn liedteksten en gloedvolle preken een schare bewonderaars om zich heen te verzamelen. Veel jongeren hebben daar nauwelijks weet van. Maar nadat zijn dochter Trijntje het lied 'Ken je mij' op haar eigen wijze vertolkte, weten nu ook de jongste generaties hoe poëtisch haar vader de essentie van het leven in liederen en gedichten kan verwoorden.

*Ken je mij? Wie ken je dan?
Weet jij mij beter dan ik?*

Het lied gaat over een God die als een liefdevolle vader ons ziet, zegt Van Nieuwpoort, maar ook over onvoorwaardelijke liefde tussen mensen. 'Ken je mij' is een hedendaagse vertaling van psalm 139, maar is door zijn hertaling meer geworden dan dat, meent hij. 'Zijn wij gekend, niet alleen als we mooi zijn, maar ook in onze naaktheid en als we verkreukeld zijn? Het mooie van dat liedje is dat God zich mengt, inwisselbaar wordt, met de mens. We kunnen het ook aan elkaar vragen: ken jij mij? Meestal zingen koren dit lied, maar daar was opeens die popster die dit zomaar ging zingen.'

Ad lacht. 'Toen mijn dochter van 14 van het kamp van de Vrije Jeugd Kerk terugkwam, zong ze 'Oosterhuis' onder de douche. Dan is papa heel blij. Doordat Trijntje de liedjes van haar vader zingt, worden ze weer actueel voor nieuwe generaties, want ze gaan over jou en mij.'

Alternatief

Wat zouden jongeren van nu die de boeken en gedichten van Oosterhuis nauwelijks kennen bij hem kunnen vinden? 'Huub sprak veel buitenkerkelijke men-

sen aan. Mensen die het in de kerk niet meer konden vinden. Hij bood een toevluchtsoord voor al die mensen die het geloof hadden opgegeven en zochten naar een alternatief. Huub bood dat alternatief. Ik zie daar voor jonge mensen ook toekomst in. Zij worden ook geraakt

door die teksten. Omdat ze zo dichtbij komen, ze spreken tot het hart.'

Het is een tastend, zoekend geloof.

'Ja, dat klopt. Wat Huub steeds weer duidelijk maakte, is: je moet de Bijbel niet zien als vaderlandse geschiedenis

van het volk Israël, maar als een boek met verhalen die gaan over jou en mij, in onze tijd. Wat in zijn liederen ook terugkomt: dat het daarin niet gaat over lang geleden maar over het nu.

Lees verder op pagina 2

Wat bezielt mij?

Verlangen naar schoonheid, waarheid en goedheid

Rosaliene Israël

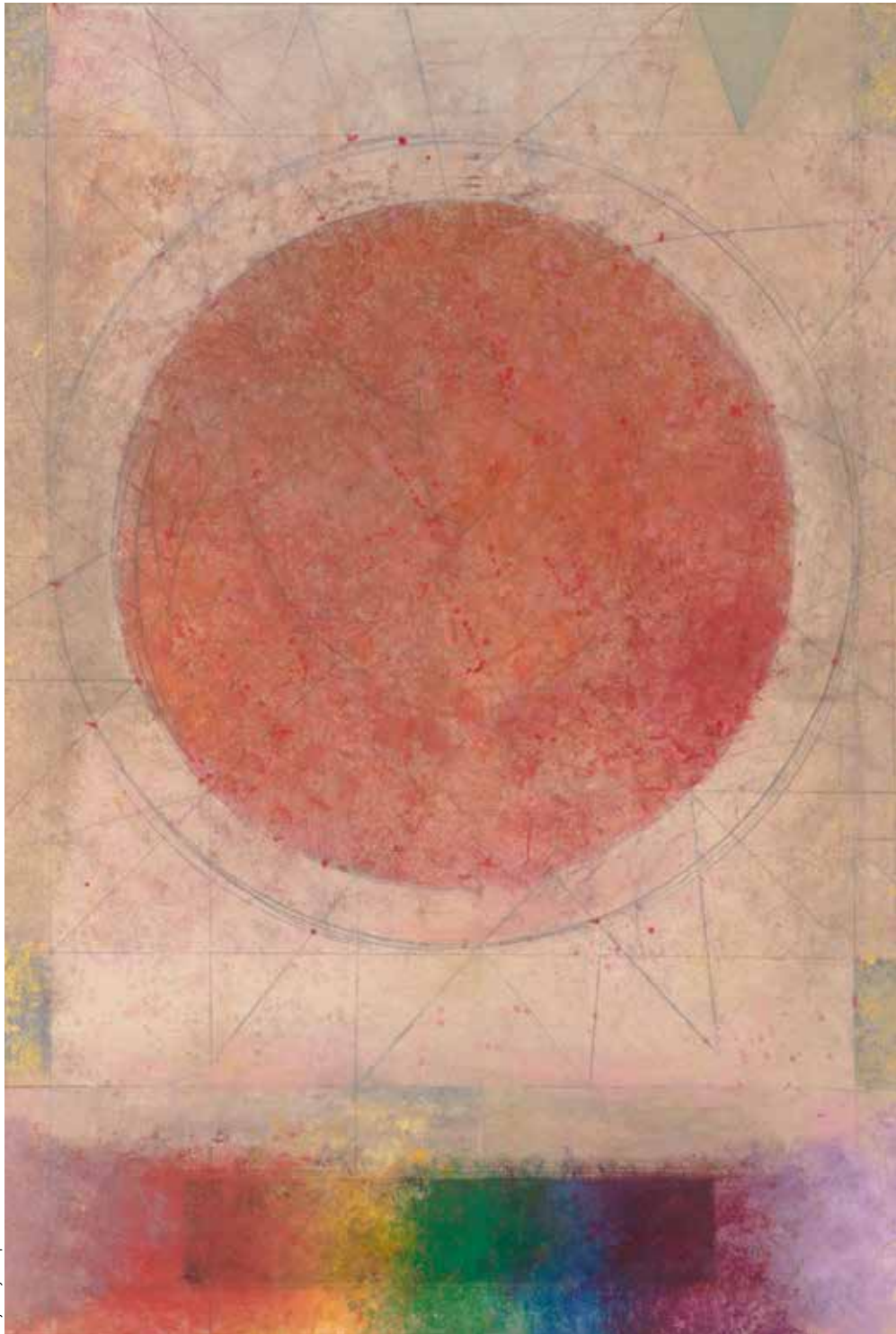
Soms, wanneer ik me op een doorde-weekse dag per fiets van kerkgebouw A naar kerkgebouw B beweeg, kan een intens geluksgevoel me overvallen. Dat ik voor de kerk in deze prachtige stad Amsterdam mag werken. Dat ik daardoor zoveel mooie plekken en mensen heb leren kennen. In gedachten zie ik het netwerk van doorgaans onzichtbare draden voor me tussen al de (kerk)gebouwen en de hofjes die ik ken en waar ik ondertussen kind aan huis ben.

Geraakt door oude verhalen

Op zulke momenten realiseer ik me dat kerkzijn voor mij betekent dat ik deel uitmaak van een groter geheel. Een beweging van mensen die geraakt zijn door oude verhalen. Die ervaren dat die verhalen over hen, hier en nu gaan. Mensen die - net als ik - verlangen naar schoonheid, waarheid en goedheid. Alles wat we zelf niet kunnen maken, maar waar we wel de condities voor kunnen scheppen: apart gezette tijd, gewijde ruimte, ontmoeting, stilte. Een beweging die zich bovendien niets van kerkelijke grenzen aantrekt. Die mij verbindt met wie ook maar dat verlangen herkent en waar ook maar kaarsen brandt om liefde, troost en heilheid. Of dat nu is in een historisch kerkgebouw in de binnenstad, een kleine kapel naast een kerkzaal in een buitenwijk of in een yurt aan de Amstel.

Wetend dat je niet alleen bent

Hoewel het me als een intens geluksgevoel kan overvallen dat ik de enige niet ben en dat er zoveel plekken en mensen zijn waar ik herkenning vind, is het allerm minst een beweging met een succesverhaal. Noch eentje die vlucht uit de harde werkelijkheid. Eerder leert deze beweging me een weg te banen naar het rauwe hart ervan. In coronatijd bleek dat - helaas voor alle dominees en voorgangers - niet de preek maar de zegen wordt ervaren als het belangrijkste element van de eredienst. Het moment dat je na de bezinning weer de stad, de wereld ingaat. Wetend dat je niet alleen bent, maar deel uitmaakt van een beweging van mensen die het wél kan

Het licht van Pinksteren.

schelen. Die opstaan en open door de wereld willen gaan, met alles wat er is en wat er mis is. Niet met grote woorden en uiterlijk vertoon, maar met de moed om onder ogen te zien en niet weg te kijken.

Rake woorden

Mij raken woorden van mensen die dat durven. Zoals Kate Bowler, schrijver en docent aan Duke University, die worstelt met de diagnose van een ongeneeslijke vorm van kanker, haar ambities en haar geloof. Zij weet rake woorden te vinden voor iedereen die in het reine probeert te komen met de imperfectie van het leven. In haar boek *Good Enough, 40ish devotionals for a life of imperfection* zoekt ze naar de betekenis van wat niet gelukt is en alles waar geen genezing voor mogelijk is. Hoe waarheid, schoonheid en goedheid ontdekt worden in de chaos die leven nu eenmaal is. Een van de *blessings* van Bowler die me raakte en al een tijdje met me meegaat, geeft woorden aan wat mij beweegt om fietsend door de stad plekken, mensen te (be)zoeken, die door eenzelfde geest bewogen worden:

Gezegend ben je
wanneer je het allemaal ziet:
de vreselijke, prachtige waarheid
dat onze wereld, onze levens onherstelbaar
gebroken zijn.

Gezegend ben je
wanneer je een glimp van deze werkelijkheid
hebt opgevangen
en je er niet vanaf keert.
Dit onder ogen zien, heeft een hoge prijs,
eentje die je niet van plan was te betalen.

Gezegend ben jij,
die zo hard gewerkt hebt
om je hart zacht te houden.
Jij die leeft met moed, helend wat binnen jouw bereik ligt,
biddend voor wat niet. En toch, vol liefde en genegenheid.

Dat jij de onverwachte mogelijkheid en glimpen
van hoop, nieuw leven
mag ervaren, terwijl je niet ophoudt de wereld te zien zoals die is.
Vreselijk. Prachtig. Kwetsbaar.

Rosaliene Israël is scriba en predikant van de Protestantse Kerk Amsterdam.

‘Pinksteren is het feest van de taal’

Vervolg van pagina 1

De Bijbelse metaforen zijn een op een op onze werkelijkheid te leggen. Huub zag de Bijbel als een politiek boek dat aanzet tot daden. Net als Mozes worden jij en ik, bij wijze van spreken, geroepen tot bevrijding. Dat is een manier van de schriften lezen die in de synagoge vrij gebruikelijk is, maar in onze traditie niet. Dat is in Huubs werk de rode draad en daarin vonden we elkaar.’

Geest

Het is bijna Pinksteren, hoe keek Huub naar dat feest? Pinksteren is bij uitstek het feest van de taal. Op die pinksterdag in het boek *Handelingen* spreekt men plotseling een taal die iedereen kan verstaan. Dat is typisch Huub. Dat we een nieuwe taal vinden voor een oud verhaal. Het idee dat we zo leren spreken dat we mensen niet uitsluiten, maar juist insluiten, dat iedereen zich aangesproken weet. Als het woord bij je binnenkomt, is de Geest bezig. Het is niet abstract. Als jij iets ziet of leest of hoort en denkt “dit is het”, zodra het in jouw hart landt, dan is dat de Geest. Dat een woord gaat leven, dat het je iets gaat zeggen...

Ad pakt het boekje en bladert naar het einde. Het gedicht ‘Wel of niet’ is een van de laatste gedichten die Huub Oosterhuis schreef.

*Wel of niet
In god vergeet je
dat je bent geschonden.
Je wordt weer leeg.
In god vergeet je
alle onbegrepen pijn van zo te zijn
als je geboren bent.
Maar hoe kom je in god?
Steile trappen af.
Niemand zeggen.
En dan springen.
Niet meer weten of hij wel bestaat
of niet.
Je moet springen. Steeds opnieuw.
Niet meer weten of hij wel bestaat of niet.
Zelfs dat opgeven.*

‘Huub wilde daarmee zeggen: als je wilt leven moet je durven los te laten, moet je springen,

moet je iets wagen. Als je eindeloos blijft hangen bij de vraag of God bestaat of niet, kom je nooit toe aan de vraag waar het uiteindelijk om draait: wat is jouw roeping in je leven? Wat heb jij nodig om te worden wie je bent? Dat zijn vragen waar we allemaal mee bezig zijn. Dan komen we steeds weer bij die Bijbel uit, waar Huub het over had: dat moeilijke boek dat we open moeten slaan omdat het ons leert nadenken over wie we zijn. Om in vertrouwen te gaan, waarheen dan ook. Dan ben je bevrijd van die wel of niet-vragen, die alleen maar tot heilloze discussies leiden.’

Huub Oosterhuis werd geboren op 1 november 1933 en is overleden op 9 april 2023. Hij was verbonden aan de Amsterdamse Studentenekklesia, richtte de Balie, De Rode Hoed en De Nieuwe Liefde op.

Uittocht, laatste gesprekken en gedichten van Huub Oosterhuis, Ad van Nieuwpoort, Prometheus, ISBN 9789044654295, € 9,99.

Ad van Nieuwpoort

Hoopvol waken bij een stervende aarde

Interreligieuze klimaatwakes in de Dominicuskerk

De organisatoren van de maandelijkse interreligieuze klimaatwakes in de Dominicuskerk. V.I.n.r. Ingeborg de Lange, Eva Martens, Joke Bergshoeff en Elske Scholte.

foto: Martin Pluimers

De aarde is in nood. Hoe meer je je erin verdiept, hoe alarmerender het is. 'Maar het kan toch niet zo zijn dat wij dit zomaar over ons heen laten komen? Daar moeten we toch iets tegenover willen zetten?', stelt Elske Scholte strijdbaar. Samen met drie andere vrouwen begon ze de maandelijkse interreligieuze klimaatwakes in de Dominicuskerk. 'Om te voelen dat we samen zijn, elkaar te inspireren en hoop te vinden.'

Bram Kalkman en Elske Scholte

Hoe ben jij zo betrokken geraakt bij het klimaat?

Toen ik vijftien jaar geleden werkte bij de KRO-NCRV wilde ik een keer een uitzending maken over het klimaat. Dat was toen totaal geen populair onderwerp. Hoge kijkcijfers kon je wel vergeten. Toch mocht ik het doen. Ik nodigde Marjan Minnesma uit, de directeur van Urgenda, die in 2015 het klimaatproces won. Ze is een heel bijzondere vrouw. Zij maakte mij duidelijk hoe ontzettend urgent het klimaat was en dat ze daar slecht van kon slapen. Dat heeft me destijds zo gegrepen. Ik veranderde mijn persoonlijke leefstijl, startte allerlei klimaat- en geloofsgroepen, organiseerde klimaatvieringen voor de grote demonstraties en begon vorig jaar de klimaatwakes, samen met Eva Martens, de pastor van de Dominicuskerk, Joke Bergshoeff die vanuit Milieudefensie komt en Ingeborg de Lange van Extinction Rebellion.

Waarom zijn jullie begonnen met de klimaatwakes?

Om ons heen zagen wij verschillende mensen uitvallen. We zaten in een gro-

te kring met allerlei organisaties als Greenpeace, Milieudefensie, Extinction Rebellion en FNV en hoorden steeds hetzelfde: Die doet niet meer mee. Die is net overgespannen geweest. Die is nogal down, enzovoorts. Ik vond dat heel verdrietig en we herkenden dat ook in onszelf. Hoe valt er te leven met het besef in wat voor klimaatproblemen we zitten? Met alles wat er mis gaat met klimaatrechtvaardigheid. Andere mensen hebben nu al veel meer te lijden dan wij in het rijke westen. Pakistan staat nog steeds voor driekwart onder water. Bij de klimaatwakes delen we het verdriet over een stervende aarde en vinden we nieuwe inspiratie en hoop.

Hoe ziet zo'n klimaatwake eruit?

De klimaatwakes beginnen altijd met iemand die vertelt over hoe het ervoor staat. Dat kan iemand van Extinction Rebellion of Christian Climate Action zijn of bijvoorbeeld een biologische boer. Dan volgt iemand die ons inspireert vanuit zijn eigen levensbeschouwing. Onze klimaatwakes zijn interreligieus. We laten ons graag inspireren van elke kant en dan blijkt de zorg voor de aarde in elke traditie een belangrijk punt te zijn. Het was voor mij als arrogante christen echt een openbaring

dat alle religies de zorg voor de aarde zo hoog in het vaandel hebben. Er zijn soera's geciteerd vanuit de Koran, een hindoe priesteres zong en een humaniste tilde ons helemaal op met haar verhaal. Zo bijzonder. Het trof iedereen.

Tegelijkertijd willen we niet religieus zijn. Dat klinkt wat raar, maar we merken dat mensen juist in de actiehoek niet dol zijn op religie. Religieuzen stonden niet bepaald voorop in de klimaatzaak. De spits werd afgebeten door seculiere mensen. Dus in principe zijn we niet religieus, maar bij elke wake krijgen we inspiratie vanuit een levensbeschouwing.

Verdriet delen,
elkaar inspireren
en hoop vinden

Na die inspiratie volgt een ritueel. Dat kan een kaarsenmoment zijn, waarbij je uitspreekt waarvoor jij een kaarsje opsteekt. De laatste keer hadden we een hele bijzondere. Dat was de tranenschaal, een bekend ritueel binnen de klimaatbeweging. Er zijn dan twee schalen. In de ene zit water en dan neem je een hand water en laat je dat zo vallen in de andere schaal. Dan zeg je: 'mijn tranen zijn voor...'. Dit klinkt allemaal heel treurig en dat is natuurlijk ook zo. Maar tegelijkertijd: als je gezamenlijk

iets beleeft, ook al is het iets verdrietigs, dan geeft dat veel troost. Ook zingen we samen. Dat is best lastig, want we zijn natuurlijk geen bestaande *community* met bestaande liederen. Dus putten we vaak uit de popmuziek. We eindigen met 'goede woorden'. De ouderwetse zegen in de kerk. We spreken elkaar moed en hoop in om weer de wereld mee in te gaan.

Wat geeft jou hoop te midden van alle problemen?

Dat is de actie. Het verzet van mensen. Je ziet dat daardoor dingen aan het veranderen zijn in de samenleving. Neem de term 'klimaatplicht'. Pas anderhalf jaar geleden vroeg Milieudefensie bedrijven zich te houden aan hun klimaatplicht. Nu wordt die term veel gebruikt, ook door bedrijven zelf. Het is een soort norm geworden. Dus actie helpt. Maar wel erg traag. Je ziet dat steeds meer mensen het gevoel hebben: We moeten wat doen! Dat zie je bijvoorbeeld bij de blokkade van de A12. In het begin waren er nog geen honderd mensen en afgelopen keer vijfduizend. Voor de volgende, op zaterdag 27 mei, verwachten we er nog meer. Je ziet dat de overheid zenuwachtig wordt. Burgerlijke ongehoorzaamheidsacties gaan toenemen in de toekomst.

Natuurlijk is het ook belangrijk dat je als consument eco-wasmiddel gebruikt of geen vlees meer eet, maar het zet niet echt zoden aan de dijk. Ik heb in mijn leven veel gevlogen en heb tot vijf jaar geleden altijd vlees gegeten, maar al die persoonlijke claims op consumenten halen het niet bij de impact van bedrijven.

Als we verandering willen, moeten we ons afvragen: wat is het adres? We moeten doelgerichter zijn en ons richten op bedrijven en de overheid.

Vind je dat het in kerken genoeg over het klimaat gaat?

Nee, veel te weinig. In de kerk wordt nog te weinig de urgentie van de klimaatcrisis gevoeld. Zorg voor de aarde en verzet tegen het kapotmaken ervan vloeien rechtstreeks voort uit de Bijbel. Daarin gaat het over recht doen. Aan heel de schepping. Als je kijkt naar de klimaatcrisis zie je dat mensen daaronder lijden, maar ook de natuur. Aan dat onrecht kunnen we wat doen.

Dit is de kans om mensen aan te spreken. Wat moeten we doen?

Je kunt je aansluiten bij Greenpeace, Milieudefensie of Extinction Rebellion. Dat zijn partijen die echt verandering teweeg brengen. Ik snap dat mensen benauwd zijn om actie te voeren. In de kerk wordt dat toch vaak eng gevonden. Dat doe je niet als 'net' mens. Maar ik heb zelf ervaren dat op de plekken van actie juist alle creativiteit zit. Daar is vriendschap. Daar is zorg voor elkaar. Het beeld wat ik ook vroeger had, dat er de beuk in gaat, dat is niet het geval. Burgerlijke ongehoorzaamheid is geweldloos en zo moet het ook blijven. Daar zijn we allemaal voor. Maar er moet iets veranderen en daarvoor is actie de beste weg. We kunnen niet onverschillig blijven.

De volgende klimaatwake is op dinsdag 29 augustus 2023.

dominicusamsterdam.nl

Samen iets doen voor de ander

Kerkelijk jeugdwerk in Amsterdam

Hermen Oldengarm

De kerk bestaat uit een divers gezelschap: jong, oud, arm, rijk, theoretisch, praktisch. Er gebeuren mooie dingen, ook binnen het Amsterdamse kerkelijk jeugdwerk. Wat gebeurt er, incidenteel of structureel en welke mooie verhalen zijn daarover te vertellen? Een aantal jeugd-/ tienerwerkers aan het woord.

Jeruzalemkerk - samen taarten bakken

Eva Schuddebeurs is tienerwerker in de Jeruzalemkerk. 'Met een hele leuke groep hebben we elke twee weken een gezellige avond. We beginnen met een gezamenlijke maaltijd en maken een 'hoe gaat het?-rondje' om echt aandacht te geven aan elke tiener. We merken dat iedereen het tof vindt om te komen. Per avond zijn er toch al gauw twintig tieners met vriendjes en vriendinnetjes.

Maar ook als er door omstandigheden wat minder tieners zijn, hebben we een mooie avond. Laatst wilden we iets doen voor onze omgeving en bakten taarten om die de dag erna te verkopen in de kerk voor het goede doel. Dan ben ik trots op de tieners en zij ook op zichzelf. Het is echt cool om te merken dat je een doel hebt en dat je dat doel haalt. Dat je samen denkt: Wow, we bereiken iets. Qua invulling van de avonden proberen we zoveel mogelijk te variëren:

Het kerkelijk jeugdwerk in Amsterdam bruist.

nadenken over de Bijbel en soms een creatieve twist, zoals naar trampolinedancepark *Jump Square*. In het najaar willen we op kamp. Kortom, we hebben genoeg plannen en het is echt geweldig om deze groep te begeleiden.'

Westerkerk - schaatsen voor het goede doel

'Hoe wil jij actief zijn in de Westerkerk? Deze vraag kregen de tieners voorgesteld. Hun antwoord: iets doen voor een

goed doel met een sponsormarathon op de schaats. Het opgehaalde geld wilden ze graag schenken aan KiKa, de stichting die wetenschappelijk onderzoek naar kinderkanker financiert. Op 15 januari jl. zwierden Mees, Kees, Juliette, Daniël, Twan, Christijan, Dirk en Marie op de Jaap Eden IJbaan. Ze werden enthousiast aangemoedigd door tienerwerker Tamar Karman, ouders, grootouders en gemeenteleden. Ondanks de stromende regen, ging het hard: er wer-

den maar liefst 113 rondes geschaatst. Nadat de diaconie de toegezegde bedragen had ontvangen, bleek dat de tieners maar liefst € 2.085,25 bij elkaar hadden geschaatst. Zij overhandigden de cheque aan KiKa en waren terecht trots dat ze hiermee een bijdrage konden leveren aan perspectief op genezing van zieke kinderen. De Westerkerk op haar beurt is apetrots op de sportieve, betrokken tieners en dankbaar voor de gulle gevers.

Noorderkerk - slapen in de kerk

Caspar de Gelder is tienerwerker in de Noorderkerk. 'Onze activiteit in het kader van 400 jaar Noorderkerk was echt een hoogtepunt. Ruim vijftientig jongeren waren erbij en ze vonden de hele avond fantastisch. We hadden een rondleiding op de Wallen, gingen laser-gamen in de kerk, we hebben gezongen en gebeden en eindigden met een film en slapen in de kerk. Persoonlijk vond ik het heel indrukwekkend toen we kaarsjes in de vorm van een hart neerzetten rondom een houten kruis. Dat was een prachtig en kwetsbaar moment.

Verder is er elke vrijdagavond Koffiebar voor de vijftienplussers. Daar leiden de jongeren om de beurt een Bijbelstudie en daarna is er tijd voor gezelligheid. Ook ben ik met twee andere gemeenteleden betrokken bij een belijdenstraject voor de jongeren uit onze gemeente. Ik vind het fijn bij die initiatieven betrokken te zijn. Natuurlijk gaat er ook wel eens iets mis en hebben we misschien niet iedereen in het oog. Daar zijn we alert op en we denken na over hoe we iedereen erbij betrekken en echt als jongerengroep naar elkaar kunnen omzien.

Het is mooi om te merken hoeveel mensen uit de Noorderkerk bij het jeugdwerk betrokken zijn. Het is absoluut geen eilandje. Ook de jongeren zijn als groep zelfstandig en nemen verantwoordelijkheid. Dat loopt best goed en daar past grote dankbaarheid bij richting God, die met ons in de Noorderkerk aan het werk is.'

Beeld van dakloze Jezus roept veel emoties op

Bankje op het Waterlooplein voor de Mozes en Aäronkerk

Mirjam Nieboer

Op de Werelddag van de armen, 13 november vorig jaar, is op het Waterlooplein voor de Mozes en Aäronkerk het beeld van de dakloze Jezus onthuld van de Canadese kunstenaar Timothy Schmalz.

Ondanks de centrale plek valt het beeld op het eerste gezicht niet op. Je ziet wel vaker een dakloze op een bankje slapen. Pas als je goed kijkt, zie je dat het een beeld is en dat niemand minder dan Jezus daar ligt, herkenbaar aan de stigmata in zijn voeten die onder de doeken uitsteken. Dat het beeld er gekomen is, is te danken aan de katholieke Gemeenschap van Sant'Egidio, die haar thuis heeft in de Mozes en Aäronkerk. Corine van der Loos, die nauw betrokken is bij deze gemeenschap, is enthousiast over de impact die het beeld heeft. 'Tallose mensen die langskomen, reageren verrast en verbaasd. Het beeld roept ook emotionele reacties op. Mensen knielen

Corine van der Loos, van de katholieke Gemeenschap van Sant'Egidio, op het Waterlooplein bij het beeld *Homeless Jesus* van de Canadese kunstenaar Timothy Schmalz.

erbij, speuren in de doeken naar zijn gezicht. Zijn ze nieuwsgierig of zoeken ze Jezus, vraag ik me dan af.'

Van hart tot hart

Sant'Egidio is een wereldwijde christelijke lekenbeweging. Sinds het ontstaan

in 1968 verbindt de Gemeenschap het gebed met concrete inzet voor de armen. De Amsterdamse tak is in 2000 ontstaan op de schouders van de gemeenschappen die er al waren in andere landen, vertelt Corine. 'Het gebed is onze bron, dus we zijn begonnen met

een wekelijkse gebedsbijeenkomst. Ook zijn we gaan kijken: waar zijn in deze stad de armen op wie we ons willen richten?' In 2014 kwam de Gemeenschap in de Mozes en Aäronkerk in het centrum van de stad terecht. Op deze plek kon een grote droom verwezenlijkt worden: maaltijden aanbieden voor daklozen, de Franciscustafel. Twee keer per week, op dinsdag en zaterdag, kunnen dak- en thuislozen aanschuiven. Op dinsdag zitten er al snel 100 gasten aan tafel. 'We ontvangen hen zoals je vrienden thuis ontvangt, met mooi gedekte tafels. We bedienen ze en maken een praatje.' Vriendschap met de armen is een centrale doelstelling van Sant'Egidio. 'De paus leert ons om het lijden van de medemens onder ogen te zien, ons erdoor te laten raken. De hulp aan de mensen die aan de rand van de samenleving staan, begint bij echt contact, van hart tot hart', vervolgt Van der Loos. De geëngageerde levenshouding heeft Corine van huis uit meegekregen en is de rode draad in haar leven geworden. Na de studie theologie aan de KTUA was ze studentenpastor in Leiden en geestelijk verzorger in het AMC. In haar huidige baan is ze beleidsmedewerker voor het diaconale werk van de

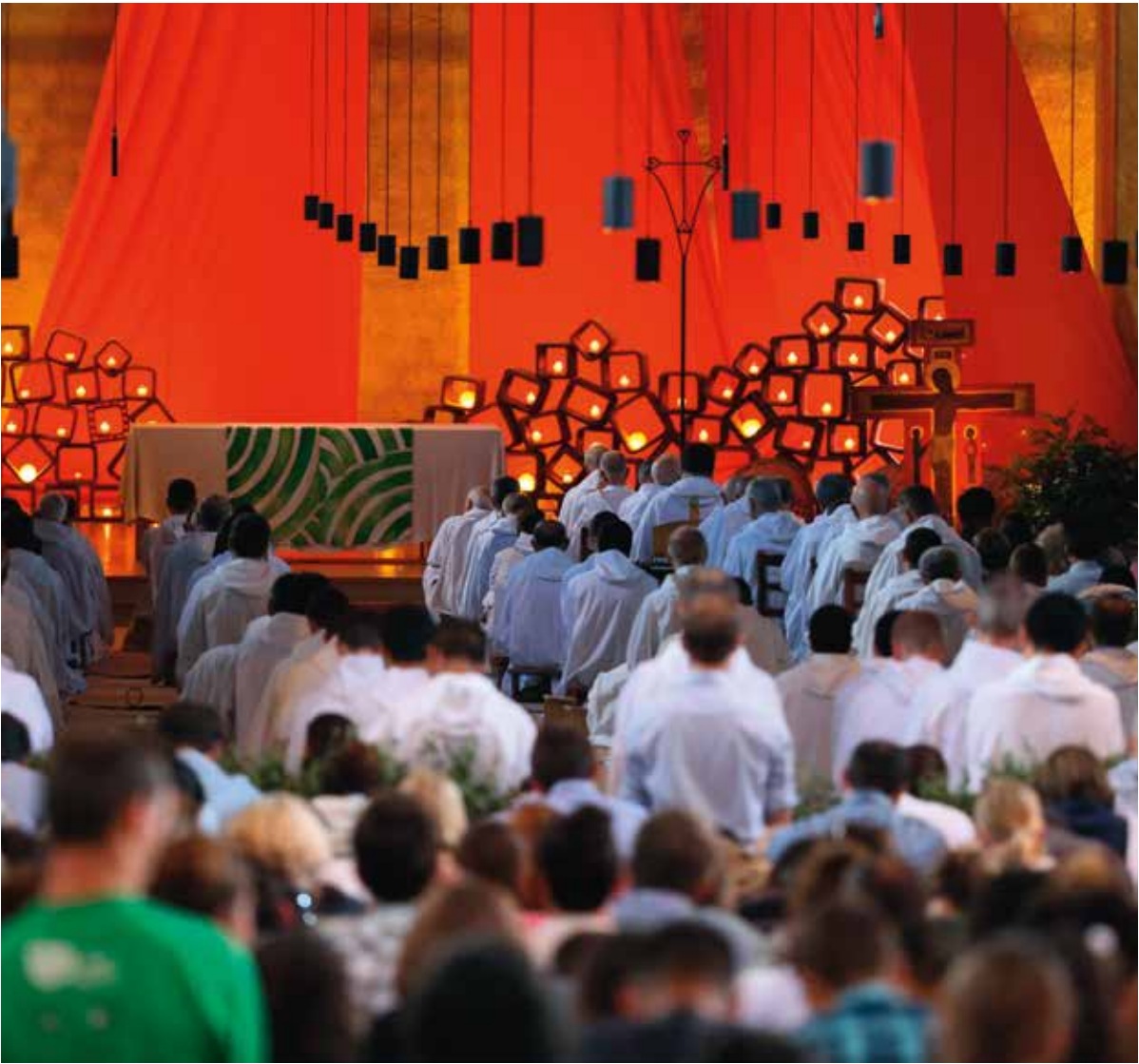
katholieke kerk in Noord-Holland en een deel van Flevoland. Op zich al een fikse klus, maar die baan combineert ze met het vrijwilligerswerk voor Sant'Egidio, waar ze namens het bestuur verantwoordelijk is voor de praktische zaken en voor het werk met de ouderen. Ze straalt als ze erover vertelt: 'Hier voel ik me volledig op mijn plek. Dit is hoe ik wil leven.'

Eerbetoen aan de vrienden op straat

Dat het beeld van de dakloze Jezus er is gekomen, is een belangrijke mijlpaal voor de Gemeenschap. Er gingen jaren van overleg aan vooraf. 'Dat nu op deze plek een dakloze op een bankje ligt, dat hij daar ook van de Gemeente Amsterdam mag liggen, is op zich al betekenisvol', vindt Corine. Na een korte denkpaauze: 'De meeste mensen kijken liever weg als ze een dakloze zien. Ze weten zich er geen raad mee. Het beeld helpt hen om zich ertoe te verhouden.' Het is heel opvallend wat het beeld met mensen doet, merkt Corine. 'Het beeld raakt in de kern waar Sant'Egidio voor staat. Het is een eerbetoon aan de vrienden op straat maar ook een oproep, aan de politiek, aan de kerken, aan ons allemaal.'

KERK IN MOKUM Agenda

AGENDA VOOR KERK EN SAMENLEVING | PROTESTANTSE KERK AMSTERDAM | MEI 2023

Naar Taizé in Frankrijk

Jongeren uit Amsterdam gaan van zondag 23 juli tot zondag 30 juli weer met de bus naar de kloostergemeenschap Taizé in Frankrijk. De plek is in de loop der jaren uitgegroeid tot schoolvoorbeeld van oecumene - het bevorderen van de eenheid tussen christenen onderling. Duizenden jongeren uit de hele wereld komen naar Taizé voor bezin-

ning en om elkaar te ontmoeten. Taizé is een van de tofste bestemmingen die je je kunt wensen. De afgelopen jaren was het een week die niemand had willen missen.

Je kunt je aanmelden als je tussen de 16-30 jaar bent en affiniteit hebt met de Protestantse Kerk Amsterdam of

Taizé in Amsterdam. Aanmelden kan bij Stacey Krom via: stacey@taize.amsterdam. De reis kost € 225,- in totaal. Je mag meer geven om anderen te helpen die ook graag mee willen, maar moeite hebben met het opbrengen van de kosten. Na aanmelding krijg je een betaallink: na betaling is de aanmelding officieel.

Pinksteren in Mokum

Weet u wat er gebeurt wanneer er bliksem inslaat in het zand op - ik noem maar even - de Veluwe? De hitte - veel heter dan de zon - smelt het zand om tot dunne tunnels van glas, wel 13 meter lang, terwijl de bliksemstraal onderweg is naar het grondwater.

Nerd als ik ben, heb ik een paar centimeter van zo'n bliksembuis in mijn kast liggen. Het ligt daar een onschuldig brokje te zijn, van binnen donker keihard glas, van buiten grillig aan elkaar geplakte zandkorrels. Maar mij herinnert het aan de vormende oerkrachten van de schepping, waarmee je soms oog in oog komt te staan. Toevallig - of niet - is hét Bijbelverhaal waarin bliksem een rol heeft, het moment wanneer het joodse volk onderweg in de woestijn God ontmoet en de Tien Geboden hoort. De leefregels om in vrijheid en liefde samen te leven, klinken voor het verzamelde volk als luide donderslagen. Ze zien het bliksemen.

De boodschap
Ik geloof dat deze heftige *special effects* niet in tegenspraak zijn met de boodschap van die leefregels. Want liefde is een oerkracht, godgegeven, kun je zeggen. Het leven is niet mals en daarom worden de Bijbelse leefregels niet in een poëziealbum aangeboden, met rozige zoete cherubijntjes eromheen geplakt. Die staan ook in mijn kast, maar dat is een ander verhaal. Dit verhaal kan ik begrijpen als het heilige moment waarop het volk Israël een godservaring had in vuur en wind. Waarin hen voorgoed een krachtige waarheid in het hart werd geschreven: dien elkaar.

Pinksteren
Wat heeft dit met Pinksteren te maken? Toevallig - of niet - is dit het Bijbelverhaal dat gelezen wordt tijdens het feest van Soekot, dat 50 dagen na het joodse paasfeest wordt gevierd. Ik verbeeld me graag dat de leerlingen van Jezus zich lieten meenemen op het ritme dat ze kenden uit hun traditie, 50 dagen na de onvoorstelbare gebeurtenissen rond Jezus' laatste maaltijd met hen en die wrede afschuwelijke gang naar zijn dood en het lege graf daarna. Dat zij, zoals ieder jaar, het verhaal hoorden over hoe hun volk oog in oog kwam te staan met de vormende oerkrachten van de schepping. Hoe dit hen voorgoed had geraakt. Dat het voor de leerlingen was alsof de bliksem opnieuw insloeg, de vonk (weer) oversprong en ze doorkregen wat Jezus bedoelde met wanneer je hem liefhebt, die de liefde is. Mens geworden vormende oerkracht. Dan zullen hij en de Vader in je zijn en jij in Hen.

Niet langer
Dan sta je niet langer oog in oog met een kracht die je niet bevatten kunt, die jou overweldigt en waar je bang van worden kunt. Maar dan weet je dat jij ook door die kracht gevormd bent en dat je er vorm aan geeft. Van die kracht getuigen de apostelen op het eerste pinksterfeest. God houdt zich niet afzijdig, maar woont in ons. Wij bestaan uit zijn liefdesvuur, waarmee de bergen en de sterren gevormd zijn. Wie wordt daar niet warm van?

*Paula de Jong,
predikant van de
Nieuwendammerkerk*

STADSPREDIKANT

Geen woorden maar daden

Tim Vreugdenhil is stadspredikant bij de Protestantse Kerk Amsterdam

Reageren? Mail naar redactie@protestantsamsterdam.nl

Geen woorden maar daden. Een slogan die meer met 010 dan met 020 wordt geassocieerd. Het is in de hoofdstad soms een beetje onze achilleshiel. Maar vaker nog een heilzame *wake-up call*. Ook de christelijke kerk is kwetsbaar op dit punt. Zij is erfgenaam van een hele oude traditie. Een traditie van heel veel woorden. Grote woorden, hoge idealen en verstrekkende visioenen. Wat komt er van terecht?

De Bijbelse verhalen tekenen een God voor wie woorden en daden geen tegenstelling vormen. God zegt wat hij doet en doet wat hij zegt. Hoe anders is dat bij de mensen. 'Jullie zeggen het wel maar je doet het niet'. Met die zin kun je de kritiek van de profeten van het Oude Testa-

ment samenvatten. Diezelfde profeten zijn over Pinksteren begonnen. Wat als de adem van God nóg een keer in de mens wordt ingeblazen? Wat als zij opnieuw geboren zouden worden? Wat als de mensheid één volk van God zou worden? Wat als de kloof tussen woorden en daden zou verdwijnen - voor altijd?

Pinksteren is het feest van hoe mensen uit alle windstreken elkaar kunnen verstaan. Wat begint als een wonder wordt een diepe innerlijke bereidheid om je te verplaatsen in de ander, goed te luisteren, opbouwende woorden te spreken. En tongen als van vuur? De symboliek daarvan hoeft je aan onze stad niet uit te leggen. Er is

een grote behoefte aan inspiratie. Het is voor velen jaloersmakend als mensen een innerlijke overtuiging hebben die tot actie aanzet.

Geen woorden maar daden. Goed voor elke stad en zeker voor Amsterdam. Een kleine kerk hoeft daarin niet het voortouw te nemen. Er is een bonte alliantie. Als we meedoen, wordt dat gewaardeerd.

Onze specifieke bijdrage gaat over 'tekens van de tijd'. Ik zag dit jaar tot mijn verbazing Pasen weer een beetje terugkomen in de *mindset* van de stad. Op veel manieren willen mensen graag opnieuw beginnen. Ik voorspel dat ook Pinksteren weer trendy wordt.

Kerkdiensten Amsterdam - mei/juni/juli 2023

WIJK	KERK	TIJD	PINKSTERZONDAG 28 MEI	ZONDAG 4 JUNI	ZONDAG 11 JUNI	ZONDAG 18 JUNI	ZONDAG 25 JUNI	ZONDAG 2 JULI
Centrum	Keizersgrachtkerk	10.30	Geen uitlegger	Paulien Brink	Kathleen Ferrier	Ds. Juut Meijer	Daan Savert	Alain Verheij
	Noorderkerk	10.00 18.30	Ds. Johan Visser Ds. Harald Overeem	Ds. Dick Wolters Ds. Johan Visser	Ds. Johan Visser Ds. Theo Doornebal	Ds. René Visser Ds. Dick Wolters	Ds. Johan Visser Ds. Lex v.d. Scheur	Ds. Johan Visser Prop. Leonard van Aalst
	Oude Kerk	11.00 18.30	Ds. Harry Pals Abdijvesper	Ds. Marcel Barnard Evensong	Pastor Ben de Bock Orgelvesper	Ds. Klaas Holwerda Muziekvesper	Ds. Sytze de Vries Abdijvesper	Ds. Marcel Barnard Abdijvesper
	Oude Lutherse Kerk	10.30	Ds. André v.d. Stoel	Ds. Andreas Wöhle	Ds. Maarten Diepenbroek	Dr. Cristina Pumplun	Ds. André v.d. Stoel	Ds. Andreas Wöhle, Keti Koti
	Westerkerk	10.30	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Herman Koetsveld Cantatedienst (17.00) Dr. Cristina Pumplun	Prof. dr. Henk de Roest	Ds. Fokkelien Oosterwijk	Ds. Martijn van Leerdam	Ds. Jan Peter Schouten
	Diensten met Belangstellenden	19.00	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Joren IJzerman	Dorina Nauta
	De Waalse Kerk	11.00	Ds. Henk Spoelstra	Lodewieke Groeneveld	Ds. Henk Spoelstra	Matthias Smalbrugge	Henk Spoelstra	Joop la Grouw
	Dominicuskerk	11.00	Colet v.d. Ven	Claartje Kruijff	Arjan Broers	Leontien Dekker	Henk Hillenaar	Kathleen Ferrier
	De Rode Hoed - Ekklesia Amsterdam	11.00	Alex van Heusden	Geen dienst	Mirjam Rigterink	Geen dienst	Geen dienst	Geen dienst
Noord	Bethelkerk	10.00	Ds. André Fox	Ds. Marjan Nijman	Ds. Herrienne Allewijn	Ds. Klaas Holwerda	Cor Ofman	Ds. Margrietha Reinders
	Nieuwendammerkerk	10.00	Ds. Paula de Jong	Ds. Paula de Jong	BartNiek v.d. Zedde	Ds. Anna Hoekstra	Ds. Justine Aalders	Ds. Paula de Jong
	Dorpskerk Durgerdam	10.30	Maarten Kruimer	Geen dienst	Marjolein Hekman	Geen dienst	Maarten Kruimer	Geen dienst
	Ransdorp-Holysloot	10.00	Ds. Gerdien Neels	Ds. Carolina Koops- Verdoes	Wim Vreeke	Gezinsdienst Ds. Gerdien Neels	Ds. Bram Bregman	Ellen Kok
	Dorpskerk Zunderdorp	10.00	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Robert-Jan van Amstel	Ds. Taco Koster
West	Hebron	12.00	Jurjen de Bruijne	Jurjen v.d. Laan	Finn Zsumlas	Jurjen de Bruijne	Ds. Nellie van Voornveld	Gerko Tempelman
	Jeruzalemkerk	10.00	Ds. Richard Saly	Ds. Martijn van Laar	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly
	Nassaukerk	10.30	Nienke Vos	Ds. Lydia Meiling	Ds. Martin van Hemert	Ds. Alain Verheij	Ds. Rinse Reling Brouwer	Morgengebed
Nieuw- West	De Opgang	10.00	Ds. Nellie van Voornveld	Samen in de Sloterkerk	Annacarina Klein	Samen in de Sloterkerk	Ds. Miekie Myburgh	Samen in de Sloterkerk
	Regenbooggemeente	10.00	Ds. Gerben van Manen	Ds. Nellie van Voornveld	Ds. Gerben van Manen	Lunchviering, Ds. Nellie van Voornveld (11.30)	Ds. Margrietha Reinders	Ds. Gerben van Manen
	Sloterkerk	10.00	Ds. Robert Jan Bakker	Ds. Coosje Verkerk	Samen in De Opgang	Ds. Kick Koldewijn	Samen in De Opgang	Ds. Dirk van Duijvenbode
Zuid	Oranjekerk	10.00	Samen in de Willem de Zwijgerkerk	Ds. Jantine Heuvelink	Ds. Klaas Holwerda	Nelly Versteeg	Ds. Leon Rasser	Ds. Wielie Elhorst
	Pelgrimskerk in de Goede Herderkerk	9.30	Ds. Harmen de Vries	Ds. Dirk Wolse (10.00)	Cantatedienst Ds. Barbara de Groot	Ds. Harmen de Vries (10.00 uur)	Ds. Harmen de Vries	Ds. Roel Knijff (10.00)
	De Thomas	10.30	Ds. Evert Jan de Wijer	Ds. Evert Jan de Wijer	Drs. Bart-Jan van Gaart	Voorganger onbekend	Nelly Versteeg	Ds. Ruben van Zwieten
	Vrijburg	10.30	Ds. Rachelle van Andel	Ds. Greteke de Vries	Ds. Joost Roselaers	Jubileumdienst, alle predi- kanten van Vrijburg	Ds. Joep de Valk	Ds. Rachelle van Andel
	Willem de Zwijgerkerk	10.00	Pastor Nelly Versteeg	Pastor Nelly Versteeg	Morgengebed	Ds. André Fox	Leerhuis Tenach&Evangelie (10.30) Dr. Gerben van Manen	Ds. Klaas Holwerda
Oost	De Binnenwaai	11.00	Samen in de Elthetokerk	Brunchviering Marjolein Hekman	Ds. Margrietha Reinders	Sing in - groep gemeenteleden	Ds. Martijn van Laar	Brunchviering - groep gemeenteleden
	De Bron	10.00	Ds. René Visser	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. René Visser	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. Christien Dekker	Ds. Gerbrand Molenaar
	Elthetokerk	10.00	Gezamenlijke dienst kerken Oost	Ds. Ben van Veen	Alternatieve viering	Ds. Martijn van Laar	Leonard van Aalst	Ds. Martijn van Laar
	Muiderkerk	10.30	Ds. Greteke de Vries	Ds. Bara van Pelt	Ds. Greteke de Vries	Ds. Greteke de Vries	Ds. Netty de Jong-Dorland	Ds. Wilken Veen
Zuidoost	De Nieuwe Stad	9.30	Ds. Leon Rasser	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen	Franklin Oliveira, Gerrit Riemer (10.00)
	De Drie Stromen	9.30	Samen in De Nieuwe Stad	Ds. Jan v.d. Meulen	Ds. Marjolein den Dulk	Ds. Hugo Vlug	Ds. André Wingelaar	Samen in De Nieuwe Stad

Op de websites van de kerken vindt u actuele informatie en een link, als kerkdiensten online worden uitgezonden. Op protestantsamsterdam.nl vindt u de adressen van de kerken.

AGENDA mei/juni/juli

WOENSDAG 24 MEI

Lunchpauzeconcerten in de Westerkerk

24 mei: Evan Bogerd; 31 mei: Iddo van der Giessen; 7 juni: Jos Maters; 14 juni: Geurt van Lagen; 21 juni: Wibren Jonkers; 28 juni: Evan Bogerd.

Wo. 24 en 31 mei, 7, 14, 21 en 28 juni, Westerkerk, 13.00 uur, collecte

DONDERDAG 25 MEI

Pinksterspecial we•Worship

Wil jij meer van de Heilige Geest ervaren in je dagelijks leven, kom dan naar de Pinksterspecial. Of je er nu bekend mee bent of niet, er is alle ruimte om God te ervaren op deze bijzondere avond.

Do. 25 mei, Zolder van de Van Limmikhof, Nieuwe Keizersgracht 1A, 20.00 uur

TWEEDE PINKSTERDAG 29 MEI

Landelijke Open Kerkendag

Deze dag staat in het teken van het kerkinterieur. In Amsterdam zijn o.a. de Oude Lutherse Kerk aan het Singel en de Begijnhofkapel op het Begijnhof te bezichtigen.

Tweede pinksterdag 29 mei, meer info en kerken, die geopend zijn, zie openkerkendag.nl

ZONDAG 4 JUNI

Cantatedienst in De Thomas

De cantate *Widerstehe doch der Sünde* van Johann Sebastian Bach (1685-1750) wordt uitgevoerd. De cantate is gebaseerd op een tekst van Georg Christian Lehms en gaat over het weerstaan van zonde en verleiding. Uitvoerenden zijn: ensemble Giardino Musicale, Harmen Trimp (orgel) en David van Laar (alt). Voorganger is ds. Evert Jan de Wijer.

Zo. 4 juni, De Thomas, 10.30 uur

Eigenzinnige viering van Zinnig Noord

In de Eigenzinnige Vieringen heeft de open community Zinnig Noord het afgelopen jaar samen met de communityleden een simpele, eigentijdse vorm van vieren ontwikkeld. Elke eerste zondag van de maand is er muziek, meditatie, een tekst, een ervaringsverhaal en... taart!

Zo. 4 juni, De Ark, Banne Buikslootlaan 63c, 11.00-12.00 uur, 12.00 uur: taart en koffie, kosten: een donatie, aanmelden via: zinnignoord.nl

Cantatedienst in de Westerkerk

De cantate *Höchstewünschtes Freudenfest* van Johann Sebastian Bach wordt uitgevoerd. Uitvoerenden: Westerkerkkoor, Ensemble 't Kabinet en solisten. Voorganger: dr. Cristina Pumplun. Organist: Evan Bogerd.

Zo. 4 juni, Westerkerk, 17.00 uur

Choral Evensong door het Maria Magdalena Kammerkör

Het Zweedse Maria Magdalena Kammerkör is te gast in de *Choral Evensong*. Zweden staat bekend om haar hoogstaande koorcultuur. Dit is het huiskoor van de Maria Magdalenakerk in Stockholm en heeft een grote (inter-) nationale reputatie. Het koor zingt enkele prachtige werken van de Zweedse componisten Lidholm (*Laudate Dominum*) en Ludvig Norman (*Jordens oroviker*). Organist is Christiaan Winter.

Zo. 4 juni, Oude Kerk, 18.30 uur

DINSdag 6 JUNI

Gratis lunchconcerten

Tweewekelijks is er op dinsdag een gratis lunchconcert in De Thomas. Klasieke muziek, elke keer door een ander ensemble of muzikant. 6 juni: Marta Papäne (viool) Pavels Laganovskis

Danseress en choreografe Mayke van Veldhuizen, zie bij Dansconcert *The Planets* onder zaterdag 24 juni.

(piano). 20 juni: Frank Bridge Quartet.

Di. 6 en 20 juni, De Thomas, 12.30 uur

Soup & Soul

Soup & Soul vindt elke eerste dinsdag van de maand plaats. Een laagdrempelig, gezellig soepje met thema. Het is een podium om iets te delen: Wat houdt ons bezig? Wat maakt ons leven de moeite waard? Elkaar ontmoeten, naar elkaar vragen en naar elkaar luisteren. Soms gaan deelnemers in gesprek naar aanleiding van een gedicht, muziek, een schilderij of creatief aan de slag.

Di. 6 juni en 4 juli, Nassaukerk, De Wittenstr. 114, 18.00-20.00 uur, aanmelden via: soupensoulnassaukerk@gmail.com

Liefde in het wild: over relaties

Hoe je vrijheid kunt ervaren in relaties en verbonden kunt blijven met jezelf en de ander. Dat onderzoeken we in drie inspirerende avonden door gesprek, oefeningen, coaching en ervaringsverhalen. Coach Jacqueliën Weel begeleidt de avonden. De echte experts zijn de deelnemers die individueel en samen hun vorm van liefde in relaties onderzoeken.

Di. 6 juni, 20 juni en 4 juli. Openbare Bibliotheek Amsterdam Van der Pek, Gentiaanstr. 1, 19.30-21.30 uur, € 59,-. Minima en vrienden: € 29,-, aanmelden via: zinnignoord.nl

WOENSDAG 7 JUNI

Bloeklas: Wanneer ben je productief genoeg?

We willen allemaal productief zijn. Dat geeft een voldaan gevoel en levert mooie resultaten op. Maar we zijn geen robots en kunnen niet altijd productief zijn en misschien moeten we dat ook niet willen. Daarom de vraag in deze workshop: wanneer ben je productief genoeg? Met historicus Johan Huizinga neemt de pioniersplek De Kwekerij de verernstiging van onze samenleving onder de loep en met monnik Meister Eckhart ontdekken de deelnemers hoe fijn het is om dingen te doen zonder waarom.

Wo. 7 juni, Nieuwe Herengracht 18, 19.30-21.30 uur, ticket regelen via kwekerijamsterdam.nl

ZONDAG 11 JUNI

Orgelvesper met Laurens de Man

Laurens de Man voorziet de vesper van extra orgelmuziek, aansluitend bij de lezingen van deze zondag.

Zo. 11 juni, Oude Kerk, 18.30 uur

ZONDAG 18 JUNI

Matineeconcert in de Sloterkerk

Optreden van een klein barokensemble, bestaande uit de sopraan Laila Cathleen Neuman, Cassandra Luckhardt (viola da gamba) en Jan van Grootheest (klavecimbel). Het programma is een barokke reis door het Europa van de 16e en 17e eeuw met o.a. werken van Huygens, Purcell en Couperin.

Zo. 18 juni, Sloterkerk, 15.00 uur, € 12,-, info en aanmelden: sloterkerk.nl

DONDERDAG 22 JUNI

Bloeklas: Waarom is kwetsbaarheid ongemakkelijk?

Weinig dingen werken zo verbindend als kwetsbaarheid en weinig dingen zijn zo eng. Waarom is kwetsbaarheid

zo ongemakkelijk? In deze bloeklas (workshop) biedt pioniersplek De Kwekerij ideeën en oefeningen waardoor jij beter om kunt gaan met kwetsbaarheid. Met de inzichten van psychoanalyticus Paul Verhaeghe onderzoeken deelnemers waarom kwetsbaarheid zo gevoelig ligt in onze maatschappij.

Do. 22 juni, Nieuwe Herengracht 18, 19.30-21.30 uur, ticket regelen via kwekerijamsterdam.nl

ZATERDAG 24 JUNI

Choral Evensong in de Sloterkerk

Het Sloten Evensong Choir zingt onder leiding van Nancy Latour liederen van o.a. Purcell, Ayleward, Wesley, Blow, Somervell en Malotte. De liturg is Hilda Akkerman-de Haan. Na afloop ontmoeting in de plaatselijke restaurants.

Za. 24 juni, Sloterkerk, 17.00-18.00 uur, info via Joke Baars: jbaars57.jb@gmail.com. U kunt ook contact met haar opnemen als u mee wilt zingen.

Dansconcert The Planets

In deze bijzondere uitvoering van 'The Planets' van Gustav Holt gaan orgel en moderne dans hand in hand. Organist Harmen Trimp begeleidt de choreografie van danseres en choreografe Mayke van Veldhuizen. De choreografie verdiept zich in de thema's toekomst en persoonlijkheden. Hoe blijven wij communiceren in een geautomatiseerde wereld?

Za. 24 juni, De Thomas, 20.00 uur, info en kaarten via: dethomas.nl

VRIJDAG 30 JUNI

Hoftuin Zomerfeest

Het Hofuin Zomerfeest staat in het teken van het 300-jarig bestaan van het Corvershof. Het Corvershof is niet alleen een prachtig gebouw, maar ook een verzamelgebouw van heel veel maatschappelijke organisaties en je vindt er verschillende projecten van de Protestantse Diaconie Amsterdam, zoals het Wereldhuis en het Straatpastoraat. Ontmoet de mensen van het Corvershof en geniet van muziek, een hapje en een drankje. Het Corvershof werd in 1723 geopend. Het werd in opdracht van de Diaconie gebouwd uit een nalatenschap van Joan Corver (1688-1719) en Sara Maria Tripp (1693-1721) en was het eerste hofje waar oude echtparen samen konden wonen.

Vr. 30 juni, Hofuin van het Corvershof, Herengracht 18, 16.00-23.00 uur

ZONDAG 2 JULI

Eigenzinnige viering: Zomerdans

Zinnig Noord danst het nieuwe seizoen in en wil bewust het leven vieren. Luister naar een inspirerende Preek van de Leek, beleef een oud of nieuw ritueel.

Zo. 2 juli, locatie via: zinnignoord.nl/agenda, 11.00-13.00 uur, info via: info@zinnignoord.nl of check zinnignoord.nl/agenda

ELKE DONDERDAGMORGEN

Repaircafé in De Opgang

Elke donderdagmorgen in De Opgang werkt een groepje mensen om spullen te repareren, denk aan speelgoed, een lamp of een koffiemachine.

Iedere do. De Opgang, 10.00-12.00 uur

VOOR ADRESSEN VAN KERKEN EN MEER AGENDA-ACTIVITEITEN ZIE PROTESTANTSAMSTERDAM.NL

Het Hofuin Zomerfeest staat in het teken van het 300-jarig bestaan van het Corvershof. Zie onder vrijdag 30 juni.

KERKPLEKKEN ACTUEEL

De rubriek Kerkplekken Actueel bevat nieuws van alle kerkplekken: de wijkkerken en de pioniersplekken van de Protestantse Kerk Amsterdam. De stukjes kunnen een korte overdenking zijn of een aankondiging van een bijzondere gebeurtenis of activiteit. Leer ze kennen, deze pareltjes van de stad.

Westerkerk Centrum

Cristina Pumplun missionair vicaris Westerkerk
westerkerk.nl

Een gesprek op de gang: over wat de Kerk is. Het scherpt mijn blik voor wat er zomaar op een gewone maandagmiddag de revue passeert en wat mij doet zien dat Kerk is. Het verhaal vertellen van de Ene die zegt Ik zal er Zijn, omdat een meisje ernaar vraagt, terwijl je kopjes op het aanrecht zet. Door de deur heen klinkt een melodie (de organist speelt *Abide with me*). De eigenaresse van het gevonden bankpasje woont in Connecticut (VS) en bedankt me opgelucht als ik haar bel. Daar, aan gene zijde van de oceaan. De namiddagzon valt de kerk in. Elke kaars in het Brandend Braambos draagt een gebed, een gedachte. Kerk is dat alles - op een maandag na Pasen.

Noorderkerk Centrum

Johan Visser predikant Noorderkerk
noorderkerk.nl

'De Heer breidde hun aantal dagelijks uit; steeds meer mensen werden gered', met dit zinnetje sluit Lukas zijn relaas van het pinksterfeest in Jeruzalem af (Handelingen 2:47). Het is een prikkelend zinnetje. Het prikkelt het verlangen naar mensen die erbij komen en gered worden, maar roept ook spannende vragen op of we als kerk geloven in Gods redding van mensen en of onze gemeenschap in staat is om nieuwe gelovigen op te nemen en in te wijden. Juist daarom is het zo bemoedigend om de uitstorting van de Geest, de bewerker van deze beweging van redding en gemeenschap, met open ogen en een open kerk te vieren.

Keizersgrachtkerk Centrum

Reina Steenwijk coördinator voorbereidingsgroep
keizersgrachtkerk.nl

In januari hadden we drie diensten met de titel 'Verborgene Verhalen'. Onze predikant Annelies Jans schreef erover. Als symbool stond een hutkoffer, vol met verhalen. We keken naar ons verborgen verdriet en herkennen elkaars pijn en onmacht. Dat leidde tot verrassende gesprekken. Het is duidelijk dat we nog niet klaar zijn met dit onderwerp, dat al drie jaar met ons meereist. Hoe kijken wij nu naar kolonialisme en slavernij? En zien we datzelfde onrecht nog steeds? Zondag 11 juni geven we de dienst hierover vorm met politica Kathleen Ferrier en theoloog Tjeerd de Boer, als voorbereiding op de herdenking van Ketí Koti.

Oudekerkgemeente Centrum

Hans Fiset ouderling Oudekerkgemeente
oudekerk.amsterdam

Met Pinksteren vieren we de geboorte van de kerk. In de Oude Kerk beginnen we deze maand ons project kerkvernieuwing. Niet echt een geboorte, maar wel iets nieuws. Waarom zouden we iets nieuws willen? We hebben elke zondag twee mooie diensten en mensen komen juist daarvoor bij ons. We vernieuwen niet om het vernieuwen, maar omdat we ons kerk-zijn voor de 'buitenwereld' relevanter gaan maken en het mooie wat we al hebben met meer mensen willen delen. Iedere derde zondag van de maand tijdens het preekmoment: aansprekende gast'prekers', sterke nieuwe muziek, kerkatelier, alles vanuit het traditionele leesrooster. Vrolijk Pinksteren, waar je het ook viert. Misschien wel in dat bijzondere gebouw, midden op de Wallen.

we•Worship

René Visser initiatiefnemer we•Worship
weworship.nl

We vieren ieder jaar de vrijheid. Maar bidden voor bevrijding roept snel negatieve associaties op. Niet nodig, want het is een prachtig geschenk. Op de laatste worshipavond baden we voor bevrijding van angst, schaamte, donkere emoties, verslaving en meer. In alle rust en tegelijkertijd in het geloof in de bevrijdende kracht van God. In de weken erna hoorden we getuigenissen van mensen die bevrijding hadden ontvangen. Een persoon vertelde bijvoorbeeld dat ze weer hoopvol wakker werd in plaats van somber en negatief! Het maakt ons dankbaar om te zien hoe God werkt. Wil je er ook iets van ervaren? Kom naar een worshipavond en ervaar de vrijheid die God geeft.

Wijkgemeente Noord

Jelle van Veen voorzitter kerkenraad Amsterdam-Noord
protestantsekerkamsterdamnoord.nl

Jarenlang was er al de wens dat in Amsterdam-Noord een Diaconaal Centrum zou komen. Enkele jaren geleden kwam diaconaal opbouwwerker Huub Waalewijn naar Noord. Vorig jaar kwam het kerkgebouw De Ark in Midden-Noord beschikbaar voor de Diaconie. Nu is het zover dat na een interne verbouwing een Sociale Markt wordt geopend. Daarnaast is er ook ruimte

gebleven voor bezinning in het liturgische centrum. Het is een plaats geworden waar mensen met verschillende achtergronden elkaar ontmoeten. Een plek om naar elkaar te luisteren. Over problemen die zijn ontstaan door armoede, al of niet door bureaucratische regels of door pech. We proberen door ontmoeting te luisteren en gezamenlijk naar oplossingen te zoeken. Het doel is een plek te bieden waar alle Noorderlingen zich thuis mogen voelen. Deze maand waarin we het pinksterfeest vieren met het wonder van geestkracht en bezieling, gaat het werk in Amsterdam-Noord met het Diaconaal Centrum een uitdagende nieuwe toekomst tegemoet.

Jeruzalemkerk West

Richard Saly predikant Jeruzalemkerk
jeruzalem-kerk.nl

Hoe vorm je met elkaar een gemeente die hecht is en tegelijkertijd in staat is nieuwe mensen te verwelkomen? Lucas vertelt in Handelingen dat op die ene pinksterdag 3000 mensen aan de gemeente van Christus worden toegevoegd. Zo'n vaart loopt het in de Jeruzalemkerk nog niet, maar wel zijn we dankbaar voor die vele nieuwe gezichten die we in de afgelopen maanden hebben mogen verwelkomen. Zoveel verschillende mensen, zoveel verschillende verhalen. Wat kom je halen? Wat kom je brengen? Pinksteren is een oogstfeest: je verzamelt wat God geeft. Christus geeft ons aan elkaar. Daar begint gemeente-zijn steeds weer mee.

Missionaire wijkgemeente Hebron Nieuw-West

Jurjen de Bruijne buurtdominee Spaarndammerbuurt
hebron.amsterdam

'Het zwembad is lek.' Een kerkklid belt een dag voor Pasen. Ons doopbad (ja, een zwembad) is lek. Toch maar besprekelen? Droogdopen? Uitstellen? Ducktape, zwembadlijm? Halsoverkop worden alle kluswinkels gebeld, met resultaat. Een prachtig paasviering met vier unieke verhalen van omkering van buurtbewoners die als volgeling van Christus verder willen. Zo 'druppelt' met Pinksteren het paaslicht toch verder door de kieren van onze buurt en lekt het goede nieuws door in de levens van mensen. De volgende keer? Dan dopen we toch maar in het IJ.

Osdorp-Sloten Nieuw-West

Herman Bouma diaconaal opbouwwerker Osdorp-Sloten
osdorpsloten.nl

Veel van de dingen die ik als opbouwwerker in Osdorp mag doen, gaan over herstel van wat gebroken is. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de taalcafé's die we in De Opgang organiseren. Drie keer in de week is de kerk open voor mensen die Nederlands willen leren. Het leuke is dat daar mensen op af komen uit alle delen van de wereld: uit India, Marokko, Turkije, Nepal, Syrië, Oekraïne, Eritrea, Roemenië... Allemaal mooie mensen die om verschillende redenen naar Nederland zijn gekomen. De een is gevlucht voor oorlog, een ander is voor de liefde gekomen. De gemene deler is dat ze allemaal graag Nederlands willen leren. Stapje voor stapje leren we om elkaar beter te verstaan.

Muiderkerk Oost

Greteke de Vries predikant Muiderkerk
muiderkerk.nl

De kerk is vergif! Dat had haar vader haar als meisje geleerd en 50 jaar later zat die boodschap nog vers in haar geheugen. Meedoen met een gespreksgroep onder leiding van een dominee? Een participatiemedewerker die zij vertrouwde wist haar te overreden. Vijf bijeenkomsten volgden in het buurthuis, over levenswijsheden doorgeven aan de volgende generatie. Aan het eind was ze toch ook maar eens de Bijbel gaan lezen. 'Vader, vergeef het hen, ze weten niet wat ze doen. Een volk dat in duisternis wandelt zal een nieuw licht zien!' Die woorden hadden haar bij de strot gegrepen, haar emoties waren nog zichtbaar. Door haar frisse blik ervoer ik ook weer de lading van de teksten.

Oranjekerk Zuid

Wielie Elhorst hulppredikant Oranjekerk
oranjekerkamsterdam.nl

We sluiten in de Oranjekerk een groen seizoen af. Vierend, bezinnend en handelend hebben we op gezette tijden aandacht besteed aan duurzaamheid. Voor iedereen persoonlijk en voor de Oranjekerk als geloofsgemeenschap. Het smaakt naar meer en bovendien is de nood hoog. Wij lossen de wereldproblemen niet op, maar stilzitten en nietsdoen is ook geen optie. Er komt dus een tweede groen seizoen, nu met een eigen wijkwerkgroep 'Groene of Duurzame Oranjekerk'. Hopelijk kan de Oranjekerk dan in navolging van al meer dan 400 andere kerken ook het bordje 'Wij zijn een groene kerk' aan de buitenmuur bevestigen.

De Thomas Zuid

Evert Jan de Wijer predikant De Thomas
dethomas.nl

Het kan verkeren. Het klassieke verhaal van de uitstorting van de Heilige Geest scheert rakelings langs het verwijt van openbare dronkenschap. De brieven van Petrus die wij deze weken lezen, houden het echter rond Pinksteren bij het advies om waakzaam en nuchter in de wereld te staan.

Mij bevalt dat wel. De gemeente baart hiermee weinig opzien en komt niet in de krant. Maar bij uitstek de krant demonstreert dag aan dag hoe manisch de wereld om ons heen is, zowel ver weg als dichtbij. Laat de gemeente een plek zijn van het gezonde verstand! In tijden waarin dat ontbreekt, kun je daarvan zomaar in vervoering raken!

Willem de Zwijgerkerk Zuid

Frans Schouwenaar diaconale werkgroep Willem de Zwijgerkerk
willemdezwijgerkerk.nl

Een vorige keer vertelde ik dat onze wijkgemeente de overgang naar een huiskerk goed heeft doorstaan. We zijn blij met een nieuwe beheersstructuur en -persoon. Met een nieuwe diaconaal opbouwwerker. En zeker ook met onze, al langer in dienst zijnde, pastoraal werker. Als huiskerk zijn we op een experimentele weg en lopen dus soms tegen onverwachte hobbels aan. Maar hopelijk leidt de Geest ons, ook hierin. Graag meld ik ook dat onze samenwerking met het Leerhuis Amsterdam fijn verloopt. Met hen houden we op de vierde zondag van de maand een door hen voorbereide dienst. We weten ons zo welkom in elkaars huis.

Alle 18-jarigen, die gemeentelid zijn van de Protestantse Kerk Amsterdam, krijgen een leuke kaart op hun verjaardag.

Kerkgebouw Vrijburg 90 jaar

Vrijburg viert op zaterdag 17 en zondag 18 juni dat het kerkgebouw op de Diepenbrockstraat, de Nieuwe Rem, precies 90 jaar geleden officieel in gebruik werd genomen.

Zaterdag 17 juni is er om 15.00 uur het symposium *Een pleidooi voor tolerantie* met schrijver en filosoof Abdelkader Belani, prof. dr. aan de Universiteit voor Humanistiek Doret de Ruyter en ds. Joost Röselaers. Theologe Christa Anbeek overhandigt het eerste exemplaar van de bundel *Een oase in de woestijn* en er is een concert van De Jonge Strijders, gevolgd door een borrel en maaltijd. De dag wordt afgesloten met het Vrijburglied. Zondag 18 juni om 10.30 uur is er een speciale jubileumdienst met alle predikanten van Vrijburg: Joost Röselaers, Rachelle van Andel en Mpho Tutu. Organist Henk

Verhoef verzorgt improvisaties op het orgel, de cantorij zingt en er zijn ook andere musici. Afsluitend is er een lunch.

Het hele weekend is er 'open huis' met een tentoonstelling over Vrijburg in de Moddermanzaal. In de Kelder zijn activiteiten voor de jeugd en vertoning van films. In de kerkzaal presenteren verschillende kringen binnen Vrijburg zich.

Kijk op vrijburg.nl voor het complete programma en voor aanmelding voor een of meerdere onderdelen van het programma.

ANNELIES & MARJOLEIN

In Annelies & Marjolein beantwoorden twee dominees jouw vraag

Raisa (6): 'Hoe is God in de hemel gekomen?'

Marjolein: Hoi Raisa. Dankjewel voor je vraag! Het is best een moeilijke vraag, want God was er altijd al, dus niemand heeft gezien hoe God in de hemel kwam.

We weten eigenlijk ook niet precies wat en waar de hemel is. In de geschiedenis wordt het vooral beschreven als een hele mooie en goede plek. Tegelijk is God niet alleen ver weg op die mooie en goede plek, maar ook hier bij ons op aarde. In mensen zelf en overal waar we iets van liefde kunnen zien en voelen.

Over Jezus is er wel een mooi verhaal hoe hij in de hemel kwam. Dat verhaal hoort bij Hemelvaartsdag en kun je vinden in de Bijbel. Bijvoorbeeld aan het einde van Lukas 24. Of misschien heb je wel een mooie kinderbijbel waar dat verhaal in staat!

- **Marjolein Hekman**, voorganger in De Binnenwaai in Amsterdam-Oost
- **Annelies Jans**, predikant van de Keizersgrachtkerk in Amsterdam-Centrum

Ds. Annelies Jans is tijdelijk uit de running. Daarom beantwoordt ds. Marjolein Hekman de vraag even in haar eentje.

Waar ben jij benieuwd naar? Mail jouw vraag aan dominees Annelies & Marjolein via jeugd@protestantsamsterdam.nl.

Daan van Oosterbruggen

Keti Koti in Mokum

Herdenken en vieren van verbroken ketenen

Op 1 zaterdag juli is het Keti Koti, de dag waarop de afschaffing van de slavernij in het Nederlandse koloniale gebied in 1873 herdacht en gevierd wordt. In de

aanloop daarvan is de gespreksgroep zwart en wit gestart. Aan de vooravond van Keti Koti wordt in De Nieuwe Kerk een herdenkingsdienst gehouden.

De gespreksgroep zwart en wit

Ds. Greteke de Vries van de Muiderkerk en ds. Clifton Walker van de Evangelische Broedergemeente startten in de aanloop van Keti Koti de gespreksgroep zwart en wit. Zo willen zij aan een heilzame verwerking van het slavernijverleden werken. De Vries: 'Uitgangspunt van de gespreksgroep is het boek *Gekocht & betaald* van Urwin Vyent. Het boek gaat over het leven op een plantage in het gebied Para in Suriname.

Een paar jaar nadat de slavernij was afgeschaft kochten nazaten, zeven families, die plantage en beheerden deze.' Walker: 'Zij dankten God dat zij de gelegenheid hadden om de plantage te kopen. Ze konden het verleden verwerken, waren in staat om te onderhandelen en de plantage te bewerken. Tot op de dag van vandaag is de plantage in bezit van de nazaten.

Complexe doorwerking

De gespreksgroep voor zwart en wit gaat over het slavernijverleden en het kolonialisme en de complexe doorwerking daarvan, maar ook onder andere over de verhouding christendom/christelijk geloof tot Afro-Surinaamse godsdienst en cultuur.' De Vries: 'Ik ben met een zekere trots opgegroeid: "Kijk ons eens wat voor successen wij in het verleden geboekt hebben." Nu denk ik: "Hoe was het mogelijk, zo'n arrogante cultuur en de verrijking van onze economie op die manier?" Nee, ik heb daar geen schuldgevoel meer over, maar wil wel verantwoordelijkheid nemen voor een gezamenlijke toekomst.'

Een kruidenbad

Walker: 'In het boek *Gekocht & betaald* komt een kruidenbad voor. Bij het wasen moeten de mensen beloven: je moet in harmonie leven en dingen achter je laten. Dat is vanuit de Surinaamse cultuur een manier tot heilzame verwerking. De kerk kan nadenken over deze aanpak en vanuit een christelijke inslag een soortgelijke aanpak aanbieden. Tegen zwart wil ik zeggen, denk niet alleen: wat een rotgeschiedenis. Onze voorouders hebben dit beleefd. Als nazaat moet je daar iets mee: als nazaat van een tot slaaf gemaakte of van een plantagehouder, van mensen die geprofiteerd hebben van de rijkdom. Zwart en wit moeten als medestanders samen stappen nemen in een heilzame verwerking.' Als er genoeg belangstelling is, wordt er in september een nieuwe gespreksgroep zwart en wit gestart.

Baukje Burggraaff

Ds. Greteke de Vries en ds. Clifton Walker verzorgen samen de gespreksgroep zwart en wit.

VOORBEREIDING VAN KETI KOTI

Hoe kijken wij nu naar kolonialisme en slavernij? Is datzelfde onrecht er nog steeds? Met politica Kathleen Ferrier en theoloog Tjeerd de Boer.

Zondag 11 juni, Keizersgrachtkerk, Keizersgracht 566, 10.30 uur

AANDACHT AAN HERDENKINGSDIENST

Op **vrijdagavond 30 juni** geeft Omroep Zwart aandacht aan de herdenkingsdienst.

DIALOOGONTBIJT

Op zaterdag 1 juli wordt in de Muiderkerk een Keti Koti Dialoogontbijt gehouden. Meer dan honderd mensen ontmoeten elkaar en praten over een thema.

Dialoogtafel op zaterdag 1 juli, Muiderkerk, Linnaeusstraat 37, 9.30 uur. Aanmelden via: julie@ketikotitafel.nl

KETI KOTI-DIENST

Voorgangers zijn ds. Clifton Walker en ds. Johann Welschen, beide van de Evangelische Broedergemeente. **Zaterdag 1 juli, Koningskerk, Van 't Hofflaan 20, 10.30 uur**

Herdenkingsdienst op vrijdag 30 juni

De dienst heeft als titel: Gedeeld verleden - gezamenlijke toekomst. De ondertitel is: Kerken samen op weg naar een heilzame verwerking van het slavernijverleden. Kerken maakten deel uit van het systeem dat de slavernij mogelijk maakte en het leed dat tot slaafgemaakten is aangedaan. Leed dat tot de dag van vandaag sporen nalaat.

Geïnspireerd door de boodschap van de Bijbel wil de Raad van Kerken in deze oecumenische dienst rechtdoen aan het verleden en een bijdrage leveren aan een heilzame ver-

werking van het slavernijverleden. Voorgangers en pastores van verschillende kerkgenootschappen leveren een bijdrage aan de dienst. Scriba van de Protestantse Kerk Amsterdam ds. Rosaliene Israël en de Haags/Surinaamse rooms-katholieke pastor dr. Duncan Wielzen spreken in dialoog de overweging uit.

Vrijdag 30 juni, De Nieuwe Kerk op de Dam, 19.30 uur, aanmelden noodzakelijk via: rvk@raadvankerken.nl tot uiterlijk 15 juni. De herdenkingsdienst is te volgen via een livestream van de EO.

Vraag het aan Wielie

Iemand vroeg: staan de kerken niet veel te ver af van de jaarlijkse *Pride* om daar een integere bijdrage aan te kunnen leveren? Op zich getuigt het al van vooruitgang dat deze vraag zo gesteld wordt. De eerste Roze Zaterdag, in 1979, was gericht tegen de kerk. Dat wil zeggen: tegen bisschop Jo Gijsen van Roermond die in *Elsevier Magazine* had gezegd dat hij praktiserende homo's de sacramenten zou weigeren. Wat nu vaak *Pride* wordt genoemd enerzijds en de kerken anderzijds stonden recht tegenover elkaar, al waren er toen ook al duidelijk tekenen van verandering. Hoe dan ook, de relatie was op zijn zachtst gezegd kwetsbaar te noemen. *Fast forward*.

Toen mijn remonstrantse collega Tom Mikkers en ik rond 2010 het *Heilig Bootje* - de boot met LHBTI+-christenen in de jaarlijkse Canal Parade - door lokale kerkelijke gemeenten wilden laten sponsoren, kwam er geen enkele reactie. Ik weet niet precies waarom. Ik kan me voorstellen dat het voor de potentiële gevers toch lastig was zich te identificeren met *Pride*, zelfs al deden daar christenen aan mee. Volgens mij is er geen principiële reden om niet mee te doen. De kerken kunnen de waarden van *Pride* zonder problemen omarmen: de vrijheid om jezelf te kunnen zijn, gelijkwaardigheid, het tegengaan van discriminatie. Misschien was de terughoudendheid vaak ook uit bescheidenheid; omdat men wist dat er in de kerken ook nog het nodige moest gebeuren om deze waarden trots uit te kunnen dragen.

In 2021 stuitten we eigenlijk bij toeval op een ideale manier om lokale kerkelijke gemeenten toch zonder moeite mee te laten doen. Uit dankbaarheid voor 25 jaar *Pride* liepen christelijke LHBTI+-ers van Utrecht (Janskerk) naar Amsterdam (Westerkerk) in de allereerste *Pride* Pelgrimage. Nagenoeg alle kerken die werden uitgenodigd op de route pleisterplaats en vierplek te zijn, zegden toe. Overal hing de regenboogvlag uit, werden de pelgrims vrolijk onthaald en liepen lokale mensen een stukje mee. Kortom: kerken moeten gewoon hun eigen deuren open kunnen zetten om pleisterplaats, schuilplek, vraagbaak, vindplek en vertrekhal te zijn. Daar zijn ze goed in.

Als de *Pride* Pelgrims langskomen, dan hoort daar een regenboogvlag bij. Dit jaar lopen we op 21 en 22 juli: van Monnickendam naar de Dam. Weer langs zo'n tien kerken, maar nu van vier verschillende kerkgenootschappen. He, ho, bi, tra, la, la, loop je ook mee? Stuur mij dan een berichtje via: wielie.elhorst@protestantsamsterdam.nl.

In deze rubriek beantwoordt ds. Wielie Elhorst, predikant voor de LHBTI+-gemeenschap in ieder nummer een prangende vraag over kerk en LHBTI+-kwesties. Heb je een vraag, mail die dan naar: redactie@protestantsamsterdam.nl.

Foto: Sandra Haverman

Orgel in De Thomas vijftig jaar

Interview met cantor-organist Harmen Trimp

Els van Swol

De Philharmonie in Haarlem werd onlangs omgedoopt tot PHIL Haarlem. De Amsterdamse Thomaskerk van architect Karel Sijmons aan de Zuidas tot De Thomas. In beide gevallen om aan te geven dat er meer bestaat dan alleen klassieke muziek, dat het gebouw meer is dan een kerk.

In De Thomas worden behalve zondagse erediensten ook concerten, theatervoorstellingen, boekbesprekingen en filmvoorstellingen georganiseerd. Dit jaar bestaat het orgel vijftig jaar. (Het monumentale gebouw bestaat al sinds 1966). Reden om met cantor-organist Harmen Trimp (1984) van De Thomas het gesprek aan te gaan.

U heeft een drukke agenda. U bent behalve cantor-organist van De Thomas ook redactielid van het tijdschrift Eredienst aan de Vrije Universiteit, bezig met een promotieonderzoek en geeft orgelconcerten. Valt er een accent, verband, een verbindende lijn daartussen te ontdekken?

‘Niet altijd. Muziek en geschiedenis hebben mijn passie en daar komt vaak veel samen. Het promotieonderzoek richt zich op de geschiedenis van de Nederlandse orgelcultuur, dus hier komen de twee terreinen samen. Ik richt mij op de bekende organist Feike Asma (1912-1984) die enorm populair was in de vorige eeuw, honderden orgelconcerten gaf en veel opnames heeft achtergelaten.’

Harmen Trimp, cantor-organist van de Thomas.

Het orgel van De Thomas is gebouwd door de bekende orgelbouwer Van Vulpel uit Utrecht. Kunt u iets meer over het orgel vertellen?

‘Het orgel in De Thomas is uniek in Nederland, qua vormgeving maar ook qua karakter. Het front is mede ontworpen door de architect van de kerk en het past precies bij het interieur van de kerk. De lijnen van het kerkgebouw komen terug in het orgelfront. De organist van de Westerkerk, Simon C. Janssen, was destijds de adviseur van het or-

gel en speelde er graag op. Hij begeleidde ook wel middagdiensten op het orgel als hij ‘s ochtends de dienst in de Wester gespeeld had. Ook werd er door het conservatorium gebruik van gemaakt als les- en studieorgel. Menig toporganist in Nederland heeft hier les gehad.’

Er komen dit jaar verschillende bijzondere orgelconcerten. Zitten daar accenten in, een rode draad of zijn ze juist divers?

‘Omdat het orgel dit jaar vijftig jaar bestaat, organiseren we diverse activiteiten rond het orgel. Zo werd Canto Ostinato van Simeon ten Holt op orgel en piano uitgevoerd door Aart Bergwerff en Jeroen van Veen. Zaterdag 24 juni wordt *The Planets* van Gustav Holst uitgevoerd in een arrangement voor orgel en moderne dans. In het najaar hopen we nog twee concerten te plannen.’

Kunt u wat meer vertellen over de cantatedienst op 4 juni a.s.?

‘Al een aantal jaren worden in De Thomas cantatediensten georganiseerd. De kerk is heel geschikt voor solocantates van Johann Sebastian Bach. Op zondag 4 juni wordt de cantate *Widerstehe doch der Sünde BWV 54* uitgevoerd. Solist is de bekende countertenor David van Laar en het ensemble dat al jaren meewerkt aan de cantates is Giardino Musicale. De cantate kent een bijzondere rol voor de altviol. Aan het einde wordt een koraal gezongen waarbij in De Thomas de gemeente ook meezingt.’

Dat koraal is opvallend bij een solocantate en naar vrije keuze erna uit te voeren. De tekst is een meditatie op Jezus van Nazaret. Is dit meditatieve een verbindende lijn in de hele programmering ter gelegenheid van 50 jaar orgel?

‘De enige lijn in de programmering is dat we het bijzondere interieur van de kerk zoveel mogelijk willen betrekken bij de concerten. Bij de Canto Ostinato was het heel bijzonder de klanken te horen en het interieur op je te laten inwerken, de lijnen en doorkijkjes te ontdekken en verbanden te zien. Bij *The Planets* gaan we de ruimte nog meer betrekken doordat moderne dans door de hele kerkzaal wordt uitgevoerd. In combinatie met de muziek wordt dit heel speciaal.’

GLUREN BIJ DE BUREN

Maranatha Ministries

Een volle evangelische kerk in de Baarsjes

Aline van de Watering

In een kelder werd Gerard Liesdek geroepen door de stem van God: stop met je baan, geef je voor het geloof en wel per 1 oktober. Concreet, maar radicaal. Een week was Gerard er ziek van, maar gaandeweg kwam alles samen. Inmiddels dient Gerard sinds 32 jaar als fulltime pastor Maranatha Ministries, een volle evangelische kerk in de Baarsjes.

Wat is de ontstaansgeschiedenis van Maranatha Ministries?

In 1975 werd onze senior pastor Stenley Hofwijks gevraagd een gemeente van verschillende locaties te leiden. Dat werd toen officieel de Volle Evangelie Gemeente Maranatha, wat betekent Jezus, Heer kom spoedig. De meeste locaties zijn afgestoten of afgesplitst. Maar in Amsterdam West bestaat de kerk nog altijd. Het kerkgebouw werd in 1983 gekocht van de Gereformeerde Kerk. Naderhand werd de naam Maranatha Ministries officieel, als aanduiding van de vele bedieningen waar wij voor staan.

Pastor Gerard Liesdek

Ons bestand telt zo'n 2.500 leden. Maar het kerkbezoek is na corona achteruit gegaan. Er is een livestream, maar ik vind dat *killing* voor het hele evangelie. Het gemak waarmee de livestream de mensen dient, terwijl de Bijbel zegt: Je zult de onderlinge bijeenkomst niet verzuimen. Dat hebben we dan ook als thema voor dit jaar uitgekozen. Samenkomen is iets anders dan wanneer je alleen achter een buis zit.

Maranatha wil een plek zijn waar mensen zich thuis en geaccepteerd voelen. Hoe of wat of wie je bent. Veel mensen in de kerk komen uit Suriname, maar ze komen van overal. Hoe pas je datgene dat je gewend bent te doen toe in de praktijk, om je een te voelen met een ander? Je doet het in de smeltkroes: het wordt een geheel en dan zie je geen verschil meer. In elke dienst wordt er live vertaald vanaf het balkon naar het Bulgaars, Engels en Frans.

In welk opzicht is deze kerk anders dan andere kerken?

Als je het kerkgebouw binnenkomt, doet het orgel op. We gebruiken het niet meer, omdat het orgel de stijl muziek die we zingen niet aan kan. Stilzitten, dat kennen we niet. Een dienst moet een blij karakter hebben. Noden zijn er veel, mensen komen met allerlei emoties de kerk binnen. In de dienst prijzen we God en worden mensen blij. Gods woord spreekt mensen aan en mensen veranderen.

Een dienst begint met een half uur *Praise & Worship*. Er wordt aandacht besteed aan de jarigen van de maand, zij die een keuze voor Jezus willen maken en er wordt gebeden voor hen die ziek of emotioneel verwond zijn. Soms zie je het niet, maar er zijn allerlei noden waardoor mensen niet kunnen doorbreken in hun leven. Overleveringen,

tradities, dingen die mensen hebben meegemaakt of waarin ze verwickeld zijn geraakt. Het 'heelwerk' is zo verscheiden. De dienst duurt van half 11 tot half 1. Wij vinden *fellowship* belangrijk, en in dat kader brengen wij daarna diverse snacks en belegde broodjes aan de mens.

Wat is je beeld of ervaring van God?

De dag begin ik met hen te begroeten: goeiemorgen Vader, Jezus, Heilige Geest! Ik groet mijn vrouw toch ook als ik 's morgens wakker word? Ik vind het geweldig: ik zie Hem niet, maar ik ervaar Hem wel. Sinds ik Hem echt heb leren kennen, heb ik altijd rekening met Hem gehouden. Toen ik vanuit Suriname hier kwam, moest ik mijn weg zien te vinden. Om me staande te houden in het geloof, want de verleidingen zijn best groot. Met een paar anderen heb ik een zanggroepje gevormd, overal hebben we gezongen en zijn we gaan evangeliseren.

Voor mij is Jezus dienen praktisch: in alle dingen moet je Jezus op de eerste plaats zetten. Als je zegt: 'Ik bekeer me', gebeurt er van buiten niets, maar van binnen wel. Je komt uit een gevangenis en je bent vrij. Je schuld hoeft je niet meer te dragen, want Hij heeft het vóór je gedragen. Ik vind dat fantastisch. God zoekt naar contact met mensen, God wil

Maranatha Ministries

met mensen zijn. Hij heeft mij gemaakt om Hem te aanbidden. Dat is de invulling van mijn leven, door alle dingen heen. Jesaja spreekt over Heilig, Heilig, Heilig. Waarom? Iedere keer als de serafijnen 'Heilig' roepen, zien ze weer een stukje heiligheid van God dat ze nog nooit hebben gezien. De heiligheid van God houdt niet op.

In het vorige nummer van Kerk in Mokum is per abuis een foto geplaatst van het gebouw van de Deutsche Evangelische Gemeinde in plaats van de Evangelisch Lutherse Kerk Amsterdam.

Rozelinde Hoogendijk (22) groeide op in Ouderkerk aan de IJssel en bezocht daar de Hervormde gemeente. Ze studeerde Theologie in Ede, liep stage bij de Noorderkerk en werkt sinds kort bij Hebron.

'Al sinds ik me kan herinneren, ervaarde ik de roeping om zending te worden. Ik zou afstuderen op de Filipijnen en dacht dat dat de plek was waar God me wilde inzetten. Maar door corona kon dit niet doorgaan en ik begon te twijfelen: had ik Gods stem wel goed verstaan en waar moest ik nu afstuderen? In het eerste jaar van mijn studie zijn we een weekend naar Amsterdam geweest, om daar onder andere pioniersplekken te bezoeken. Dat liet me maar niet los. Zo ben ik uiteindelijk terechtgekomen bij de Noorderkerk. Ik heb daar een thuis gevonden en er veel geleerd. Ik zet me onder andere in voor de lunchdiensten die ik heb helpen opzetten tijdens mijn stage. Eens in de maand bieden we mensen uit de buurt een driegangen menu aan, zowel qua eten als inhoud. Soep, broodjes en een toetje, met een lied, een korte overdenking en een gesprek.

Hoewel ik in Amsterdam echt mijn plekje heb gevonden, laat het buitenland me niet helemaal los. Deze zomer hoop ik naar Rwanda te gaan als toerustingsleider met *World Servants*, een jongerenorganisatie die zich inzet voor verandering in de levens van de lokale bevolking en van de jongeren die mee gaan op reis. We bouwen daar mee aan een kleuterschool.

In alles wat ik doe, hoop ik dat ik mensen echt kan zien zoals ze zijn. Een les die ik nog iedere dag leer is dat we geliefd zijn, niet om onze prestaties, maar gewoon om wie we zijn. Ik zet me met hart en ziel in om ook andere mensen dat te laten ervaren.'

Van de redactie

HART & ZIEL

COLUMN

Eerbied voor grijze haren

Margrietha Reinders
Buurtdominee in Betondorp

**Reageren? Mail naar
redactie@protestantsamsterdam.nl**

Daar loopt tante Mien, aarzelend, langzaam stappend, achter haar rollator. Ze maakt haar dagelijkse rondje, geconcentreerd voor zich uitkijkend, scheefliggende stoeptegels mijddend. Opkijken doet ze niet. Bij de tramhalte schuift ze voorzichtig naar binnen als de tram is gestopt en gaat buiten adem zitten. De tram brengt haar naar het grote winkelplein, waar ze haar boodschappen kan doen, langzaam stappend langs de schappen. Sperzieboontjes, slavinken, melk en een half brood. Daarna weer terug... en dan een kopje koffie in café De Avonden. Daar kennen ze haar. 'Koffie Mientje?' Ze rekenen de ouderwetse prijs. Ze telt de muntjes zorgvuldig uit. Later op

de dag gaat Mientje naar de bakker. Bakker Ron, daar kun je lekker zitten met een koffietje en een krantje. Peinzend kijkt ze naar de mensen op het plein, fietsers, kinderen, andere ouderen die hun hondje uitlaten. Daarna scharrelt ze naar huis. Langzaam, alles langzaam.

Tante Mien was vroeger naaister en toiletjuf-frouw, moeder van 5 kinderen. In de oorlog heeft ze de transporten van de joodse families uit de Transvaal-buurt gezien. Ze heeft niet meer dan de lagere school gehad, omdat ze geld verdienen moest voor het gezin. Nu is ze alleen, dapper voortschuifelend.

De komende jaren zullen er nog veel meer Mientjes komen, die zich op hoge leeftijd traag stappend door het leven bewegen, met zere voeten en een pijnlijke rug. Veel lezers van deze woorden en ik zullen een van hen zijn. Zullen de Millennials van nu hun verhaal willen horen?

Tante Mien gaat voorzichtig op een bankje zitten aan het Brinkplein. Kindjes spelen er, hun stemmen klinken op naar de bloesemende bomen. Het is Pinksteren, tijd van begeestering en nieuw leven. Mientje kijkt ernaar, met wijze oude ogen. Zonder haar zouden wij er niet zijn!

Colofon

Kerk in Mokum maandblad
Mei 2023,
jaargang 14, nummer 4

Protestantse Kerk Amsterdam
Nieuwe Herengracht 18
1018 DP Amsterdam

Hoofdredactie:
Iris Stekelenburg

Eindredactie agendakatern:
Baukje Burggraaff

Contact:
redactie@protestantsamsterdam.nl
of 020 53 53 700

Ontvangt u Kerk in Mokum nog niet thuis? Een gratis abonnement opgeven (of opzeggen) doet u via abonnementen@protestantsamsterdam.nl of 020 53 53 700 (9.00 uur-17.00 uur). Eenmaal per jaar wordt u uitgenodigd een vrijwillige bijdrage te betalen. Rek.nr. NL68 RABO 0373 7414 80 t.n.v. Protestantse Gemeente te Amsterdam inz. Kerkblad.

Verschijningsfrequentie: Kerk in Mokum verschijnt ongeveer 9x per jaar. Het volgende nummer komt uit 4 juli 2023.

Vormgeving: Studio Edens, Amsterdam
Druk: Damen Drukkers - Werkendam

Protestants020

ProtestantseKerkAmsterdam

protestantsamsterdam.nl

**Protestantse Kerk
Amsterdam**